

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА



ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії
НУОЗ України імені П. Л. Шупика
академік НАМН України
професор


В'ячеслав КАМІНСЬКИЙ

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для конкурсного відбору вступників до аспірантури
за спеціальністю

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність: 229 «Громадське здоров'я»
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)
Освітньо-професійна програма: «Громадське здоров'я»

Програма вступного випробування для конкурсного відбору вступників до аспірантури за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

РОЗРОБНИКИ:

Хоменко І. М., завідувач кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор;

Івахно О. П., професор кафедри громадського здоров'я, епідеміології та екології НУОЗ України імені П. Л. Шупика, доктор медичних наук, професор;

Серьогіна Наталія Олексіївна, завідувач відділу аспірантури та докторантури, кандидат юридичних наук, доцент

Програма вступного випробування для конкурсного відбору вступників до аспірантури за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» затверджена рішенням Приймальної комісії НУОЗ України імені П. Л. Шупика протокол № 6 від «14» березня 2024 року

Відповідальний секретар
Приймальної комісії
НУОЗ України імені П. Л. Шупика



Наталія СЕРЬОГІНА

Зміст

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ.....	7
3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ.....	7
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	Ошибка!
Закладка не определена.	
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	10

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Прийом абітурієнтів для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» проводиться за результатами фахового вступного випробування у формі письмового екзамену (іспиту).

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань, необхідних для опанування нормативних і варіативних освітніх компонентів відповідно до освітньо-професійної програми «Громадське здоров'я» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я».

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітніх компонентів, передбачених освітньо-професійною програмою «Громадське здоров'я» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, абітурієнти повинні мати:

- другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»;

- другий (магістерський) рівень вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки»;

- другий (магістерський) рівень вищої освіти за спорідненою спеціальністю (спеціальність 6.010203 «Здоров'я людини» галузі знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»);

- другий (магістерський) рівень вищої освіти за спорідненою спеціальністю (спеціальність 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», який розповсюджується на фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» за спеціальністю 7.12010003 «Медико-профілактична справа» галузі знань 1201 «Медицина»).

- другий (магістерський) рівень вищої освіти за іншими спеціальностями.

Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Змістом програми є питання з дисциплін, які охоплюють знання, необхідні для засвоєння нової інформації за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я», а саме:

- знання основ здорового способу життя;

- знання концепції здоров'я населення та чинників, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки;

- сучасні уявлення щодо оцінки екологічних ризиків і управління ними.

I. КРИТЕРІЇ ТА ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Вступне випробування проводиться в усній формі (співбесіда), результат заноситься у протокол, відомість співбесіди і в екзаменаційний аркуш.

Екзаменаційний білет складатиметься з 3 питань, безпосередньо з наукової спеціальності вступника.

Вступник повинен дати відповідь на запитання відповідно до програми вступного випробування (співбесіди) з питань блоків дисциплін за спеціальністю, правильно сформулювати відповіді на задані запитання, ґрунтовно дати пояснення щодо основних засад спеціальності.

Оцінка результатів вступних випробувань здійснюється за 200-бальною шкалою від 100 до 200 балів.

Кожен екзаменаційний білет містить 3 (три) питання. Одна правильна відповідь на питання екзаменаційного білету оцінюється до 70 балів.

Вага оцінки вступного випробування зі спеціальності (в балах)

Компонент вступного випробування	Максимальна кількість балів
Відповідь на перше питання екзаменаційного білету	50
Відповідь на друге питання екзаменаційного білету	70
Відповідь на третє питання екзаменаційного білету	80
Загальна максимальна кількість балів за вступне випробування зі спеціальності	200

Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, конкурсний бал обчислюється як сума балів за вступні іспити шляхом множення конкурсного бала на вагові коефіцієнти відповідно до Правил прийому на навчання для здобуття вищої освіти у НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ СПІВБЕСІДИ

200- бальна шкала	12- бальна шкала	5- бальна шкала	Вимоги до рівня знань
181-200	12	5+	Вступник володіє глибокими й міцними знаннями, дає ґрунтовну відповідь на поставлене питання, висловлює власну позицію і переконливо її аргументує, самостійно оцінює джерела інформації, що стосуються питання, вміє узагальнити поданий матеріал: розкриті і точно вжиті основні поняття; сутність питань розкрито повно, розгорнуто, логічно; використані приклади, що ілюструють теоретичні положення; представлені різні точки зору на проблему; відповіді обґрунтовані та послідовні; повно і оперативно надано відповіді на додаткові запитання.
		5	
171-180	11	5-	
	10		
161-170	9	4+	Вступник вільно викладає зміст питання, поставленого екзаменатором, застосовуючи необхідну термінологію та нормативно-правову базу, робить аргументовані висновки: розкриті основні поняття; сутність питань розкрита повно, логічно; використані приклади, що ілюструють теоретичні положення; представлені різні точки зору на проблему; відповіді обґрунтовані та послідовні; повно і оперативно надано відповіді на додаткові запитання.
151-160	8	4	
141-150	7	4-	Вступник частково володіє змістом питання і використовує знання за аналогією, може порівнювати, узагальнювати, систематизувати: інформацію: розкрита тільки менша частина основних понять; не точно використані основні категорії і поняття; не повно дані відповіді за змістом питань; не наведено приклади, які б ілюстрували теоретичні положення; діалог з екзаменатором не вийшов; виникли проблеми в обґрунтуванні висновків, аргументацій; немає відповіді на більшість додаткових питань.
131-140	6	3+	
121-130	5	3	Вступник може на рівні “так-ні” відтворити кілька термінів із обсягу питання, обрати правильний варіант відповіді з двох запропонованих: не розкрито жодне з основних понять; не дані основні визначення категорій і понять дисципліни; допущені суттєві неточності і помилки при викладі матеріалу.
115-120	4	3-	
	111-114	3	2+
100-110	2	2	
	1	2-	

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Основи здорового способу життя
2. Концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки
3. Екологічне здоров'я. Оцінка екологічних ризиків і управління ними

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

Питання з дисципліни *«Промоція здоров'я. Соціально-економічні детермінанти здоров'я»*

1. Визначення поняття «здоров'я» за ВООЗ, складові здоров'я
2. Фактори, що впливають на формування здоров'я людини (соціально-економічні, екологічні, генетичні, медичні)
3. Характеристика факторів, що впливають на здоров'я людини
4. Вплив навколишнього середовища на здоров'я людини
5. Вплив соціальних факторів на здоров'я людини
6. Технічний прогрес і здоров'я людини, позитивний і негативний вплив
7. Вплив способу життя на формування здоров'я людини
8. Генетичний фактор у формуванні здоров'я людини
9. Роль медичної допомоги у формуванні здоров'я населення
10. Фізичне здоров'я людини у залежності від способу життя
11. Гендерні особливості формування здоров'я людини
12. Біологічний розвиток організму людини в різні вікові періоди життя, показники та методи визначення
13. Неінфекційна захворюваність населення, значення для суспільного розвитку країни
14. Первинна профілактика порушень у здоров'ї населення. Форми та напрями реалізації
15. Вторинна профілактика порушень у здоров'ї, методи та форми реалізації
16. Третинна профілактика порушень у здоров'ї людини, методи та форми реалізації
17. Нервово-психічний розвиток організму дитини в різні вікові періоди життя. Методи визначення та оцінки
18. Проблеми збереження психічного здоров'я людини в умовах надзвичайних ситуацій
19. Профілактичні заходи збереження і зміцнення здоров'я населення в сучасних умовах суспільного розвитку
20. Поняття «здоровий спосіб життя», фактори, що його забезпечують
21. Оздоровчі заходи у житті людини в різні вікові періоди життя
22. Адаптаційно-резервні можливості організму людини в різному віці. Заходи що сприяють його розвитку та підтримці на оптимальному рівні
23. Здорове харчування у формуванні здоров'я людини. Поняття та методи визначення
24. Сучасні проблеми, що впливають на дотримання здорового способу життя у дитячому віці

25. Фактори, що впливають на формування психічного здоров'я населення в умовах воєнного стану
26. Фактори, що впливають на пріоритетне відношення до особистого здоров'я людини в різні вікові періоди життя
27. Мотиваційні фактори підтримки особистого здоров'я у дитячому віці
28. Гігієнічна освіта як фактор збереження та зміцнення здоров'я людини
29. Адвокаційна функція системи громадського здоров'я у формуванні здоров'я населення
30. Роль особистості в профілактиці виникнення, розвитку та формуванні ускладнень при неінфекційних хворобах
31. Громадська гігієнічна культура
32. Профілактичні заходи щодо розвитку та поширення коронавірусної хвороби COVID-19

Питання з дисципліни *«Концепція здоров'я населення: чинники, що його зумовлюють, основні показники та методи оцінки»*

1. Особливості розвитку системи громадського здоров'я в Україні
2. Виклики для системи громадського здоров'я в умовах воєнного стану
3. Досвід яких провідних країн світу може посилити тенденції розбудови та розвитку громадського здоров'я в Україні
4. Основні оперативні функції громадського здоров'я
5. Назвіть особливості формування політики громадського здоров'я на національному рівні
6. Основні завдання регіональної системи громадського здоров'я в Україні
7. Місцевий рівень системи громадського здоров'я. Завдання та перспективи розвитку
8. Пріоритети системи громадського здоров'я України в теперішній час
9. Охарактеризуйте поняття «здоров'я в усіх політиках». Його значення для покращення здоров'я окремих груп населення
10. Наведіть приклади реалізації основних оперативних функцій системи громадського здоров'я на міжнародному рівні
11. Основні оперативні функції системи громадського здоров'я на національному рівні
12. Реалізація основних оперативних функцій системи громадського здоров'я на регіональному рівні
13. Роль та значимість міжсекторальної взаємодії в системі громадського здоров'я
14. Роль лідерства в системі громадського здоров'я
15. Реформування системи громадського здоров'я України. Утворення регіональних ДУ «Центри контролю і профілактики хвороб», їх роль та значимість для системи громадського здоров'я в Україні
16. Особливості епідеміологічної ситуації в Україні
17. Охарактеризуйте методи дослідження, які використовуються в системі громадського здоров'я
18. Визначте критерії, за якими оцінюється ефективність впровадження програм з превенції та промоції здоров'я в системі громадського здоров'я
19. Наведіть зміст описової та аналітичної епідеміології.
20. Поясніть різницю між функцією інспектування та наглядовою функцією

21. Наведіть приклади діяльності систем громадського здоров'я в країнах Європейського регіону та розвинутих країнах світу
22. Назвіть завдання та роль профілактичної ланки під час усунення негативних наслідків надзвичайних ситуацій
23. Наведіть алгоритм діяльності регіональних Центрів контролю та профілактики хвороб під час надзвичайних ситуацій
24. Перерахуйте ключові послуги системи громадського здоров'я
25. Які загальні загрози об'єднують систему громадського здоров'я та сімейну медицину
26. Які механізми сприяють зниженню шкідливого впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я населення на національному та світовому рівнях
27. Які нормативно-правові документи регулюють захист здоров'я населення країни
28. Визначте сутність стратегічного управління системою громадського здоров'я
29. Закон України «Про систему громадського здоров'я». Основні постулати
30. Гуманітарні аспекти клінічного мислення у професійній діяльності спеціалістів системи громадського здоров'я
31. Назвіть основні професійні характеристики успішного керівника в системі громадського здоров'я
32. Критерії, за якими оцінюється ефективність послуг системи громадського здоров'я
33. Сучасні інформаційні технології в охороні здоров'я
34. Методи статистичної обробки даних про показники стану здоров'я

Питання з дисципліни «*Основи екології. Оцінка екологічних ризиків і управління ними*»

1. Основи санітарного законодавства України
2. Роль природних та антропогенних факторів навколишнього середовища у формуванні здоров'я людини
3. Фізичні фактори довкілля та їх значення для формування здоров'я людини
4. Хімічні фактори навколишнього середовища, їх роль у формуванні здоров'я людини
5. Біологічні фактори навколишнього середовища, їх значення для формування здоров'я людини
6. Завдання лікарів профілактичної ланки при реалізації третьої оперативної функції системи громадського здоров'я «Захист здоров'я та забезпечення безпеки навколишнього середовища, праці, харчових продуктів та інше»
7. Дайте характеристику понять «екологічне здоров'я»
8. Які основні екологічні чинники впливають на здоров'я населення
9. Оцінка екологічних ризиків та управління ними
10. Гігієна атмосферного повітря, його склад на методи оцінки
11. Гігієна води та водопостачання населених місць. Роль та значення для здоров'я людини
12. Гігієна ґрунту. Значення для життя і здоров'я людини
13. Сучасні законодавчі вимоги до містобудівної політики в країні
14. Гігієна громадських та житлових споруд

15. Теоретичні основи гігієни і фізіології харчування людини
16. Сторонні домішки в їжі різного походження. Вплив на якість та безпечність харчування людини
17. Харчові отруєння, класифікація, профілактика
18. Державний нагляд за дотриманням санітарного законодавства у об'єктах громадського харчування
19. Значення гігієнічної експертизи харчових продуктів для безпеки та якості харчування населення
20. Особливості гігієни праці в різних галузях народного господарства
21. Фактори виробничого середовища. Методи визначення та оцінки
22. Вплив умов виробництва на стан здоров'я працюючих. Методи визначення та оцінки
23. Стан здоров'я дитячого населення. Показники здоров'я та методи визначення
24. Гігієнічні вимоги до умов перебування дітей у навчально-виховних, оздоровчих закладах різного типу
25. Особливості харчування дітей в умовах освітнього, оздоровчого закладу
26. Гігієнічне виховання, навчання та професійна освіта дітей та підлітків
27. Сучасне санітарне законодавство до будівництва, обладнання та експлуатації закладів для дітей
28. Гігієнічні проблеми охорони навколишнього середовища в сучасних умовах високої небезпеки забруднення радіаційно-хімічними речовинами
29. Організація лабораторного контролю показників якості навколишнього середовища за міжнародними вимогами до їх доказовості та вірогідності
30. Виклики для громадського здоров'я, пов'язані з військовими діями на території України
31. Організація епідеміологічного нагляду та контролю за інфекційними хворобами
32. Епідеміологічний нагляд за розвитком та поширенням неінфекційної захворюваності в системі громадського здоров'я
33. Види надзвичайних ситуацій, їх класифікація

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. - Вид. 3. - Вінниця : Нова Книга, 2013. - 560 с.
2. Громадське здоров'я: навчальний посібник / за загальної ред. Т.С. Грузевої. - К.: Книга-плюс, 2021: 296 с.
3. Гігієна та екологія: підручник / В.Г. Бардов, С.Т. Омельчук, Н.В. Мережкіна [та ін.]; за заг. ред. В.Г. Бардова. - Вінниця: Нова Книга, 2020. - 472 с.
4. Міхєєнко О.І. Загальна теорія здоров'я: навч. посіб. / О.І. Міхєєнко. - Суми : Університетська книга, 2019. - 156 с.
5. Основи екології та профілактична медицина: підручник / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий та ін. - К.: ВСВ «Медицина», 2017. - 472с.
6. The Association of Schools of Public Health in the European Region- ASPHER- Режим доступу: <https://www.aspher.org/>

7. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. - К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. - 100 с.
8. Біостатистика: підручник / за заг. Ред. Т.С. Грузевої. - Вінниця: Нова Книга, 2020: 384 с.
9. Європейська модель компетенцій для працівників сфери громадського здоров'я - Режим доступу: <http://www.euro.who.int/en/health-topics/Health-systems/public-health-services/policy/the-10-essential-public-health-operations/>
10. ВООЗ - Режим доступу: www.who.int
11. Європейське регіональне бюро ВООЗ - Режим доступу: <https://www.who.int/europe/home>.
12. Державна установа «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» - Режим доступу: <https://www.phc.org.ua>
13. Strengthening public health services and capacity: an action plan for Europe: promoting health and well-being now and for future generations - Режим доступу: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/340447>
14. Закон України «Про захист населення від інфекційних хвороб» Редакція від 31.03.2023 - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1645-14#Text>
15. Закон України «Про систему громадського здоров'я». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>
16. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
17. HEALTH 21: the health for all policy framework for the WHO European Region - Режим доступу: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/272657>
18. Наказ МОЗ України № 184 від 13.04.2007 «Про затвердження методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря» - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0184282-07#Text>
19. Ляшко В., Півень Н., Брага М. та ін. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.phc.org.ua>
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 283 від 03.04.2019, № 502 від 19.05.2023): [Zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-n#Text)
21. Човпан Г. О., Лад С. М., Громко Є. А. Аспекти окремих проблем системи громадського здоров'я в країні в контексті сучасної епідеміологічної ситуації. DOI. 10.11603/1681-2786.2021.4.12469. Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2021. № 4(90): С. 54-57
22. Хоменко І. М., Івахно О. П., Першегуба Я. В. та ін. Management of institutional and preventive activities in the public health. DOI: 1036740/WLek202105135. Wiadomosci Lekarskie.2021.Vilume LXXIV. ISSUE 5, May 2021. P. 1237-1240

23. Хоменко І. М., Івахно О. П., Першегуба Я. В., Закладна Н. В. Стратегія розвитку системи громадського здоров'я України в руслі сучасних змін у суспільстві. Медичні перспективи, 2022. Т. XXVII, «2»: С. 168-174

24. Хоменко І. М., Івахно О. П., Козярін І. П. та ін. Організація харчування дітей різного віку в освітніх та оздоровчих закладах навчально-методичний посібник. Полтава: ФОП Мирон І. А., 2018: 115 с.